

FELIP VALL I VERDAGUER. EL PROJECTE PER DECORAR EL SOSTRE DE LA CATEDRAL DE VIC

Maria Pilar Vall

Filòloga i neboda de Felip Vall

Felip Vall ens va deixar el 5 d'agost de 2012, als 96 anys. En el seu estudi taller i arxiu s'ha conservat molta documentació sobre la seva obra. En el present article us posem a l'abast els treballs que va fer a la catedral de Vic i, concretament, el seu projecte per pintar les voltes.

Després d'haver pintat força pintures murals, com ara la decoració de la capella del Santíssim

Pintura de Felip Vall del projecte de sostre de la catedral de Vic (1947). Base metàl·lica i pintura sobre fullola (Arxiu Felip Vall)

a l'església de Sant Pere de les Puelles, al barri antic de Barcelona (1944); la sala de plens de l'ajuntament de Malla (1938); i la mateixa església de Sant Andreu de Tona (1945-46), Felip Vall es presentà a un concurs per pintar el sostre de la catedral de Vic. Era el 1947. Ell mateix Felip ens ho explica en una nota manuscrita que transcrivim més avall.

La catedral de Vic fou decorada dues vegades per Josep Maria Sert, però no arribà a pintar les voltes. Les primeres decoracions es cremaren en un incendi el 1936, durant la Guerra Civil. Les pintures actuals, que de fet són teles posades sobre els murs laterals, varen ser pintades entre el 1940 i el 1945. S'acabaren de col·locar l'octubre del 1945. Sert va morir pocs dies després a Barcelona, el 27 de novembre, i fou enterrat al claustre de la catedral de Vic (aquestes pintures van ser el "leitmotiv de la seva vida artística", com es diu en la seva biografia). Felip Vall fou un dels portadors del seu fèretre. Tenia 29 anys.

A continuació, transcrivim la nota manuscrita de Felip Vall en què s'explica com anà la qüestió de la pintura de les voltes. Es conserva entre els seus papers al seu estudi taller:

VIC-CATEDRAL

"Després de la decoració de l'església parroquial de TONA, s'anuncià una consulta-concurs per decorar les voltes de la catedral de VIC, que la blancor afeixuga l'interior, ja que Sert mai havia solucionat l'obra perquè sempre es feia a taller i superfície plana.

S'invita a varis pintors a concursar. Suposo que a mi perquè llavors cridà l'atenció l'execució a l'esmentada església tonenca, i poc després (si mal no recordo, el degà del Cabildo, Dr. Alejos)

m'avisà que havia estat seleccionat el meu projecte, d'on es comprèn que em demanés acompanyar-lo a Madrid per recórrer els ministeris mendicant diners per l'execució del projecte.

Recollirem estímuls i alabances, però de diners ni cinc, indicant que per les parets exteriors l'Estat ajudava, però a dintre les esglésies no intervenia.

Al regrés d'aquells dies madrilenys (que sols em serviren per recollir bones amistats dins l'Art), vaig tocar de peus a terra de bell nou (la joventut somnia fàcilment), fent-me present que, com a "sertià", que tants ens hi sentíem, m'havien "desmammat" per no pensar més en l'obra vigatana, mentre que en la tècnica (mai, però, assolida del tot; pretenent un efecte de vidrieria i musivària, no aconseguí: vegis el cine Diagonal a Barcelona¹), tot quedà majorment en propòsits.

A la catedral de Vic l'idea era continuar els colors càlids de sota voltes, fins a fondre'ls en colors freds (blau-verds) cada vegada més pàl·lids fins el cim de les cúpules. Sembla donarien esveltesa a l'arquitectura interior: ara tan feixuga!. Efecte que clarament es dedueix de la foto corresponent al projecte.

Aiguafort de Felip Vall (1946) sobre el tema "Desposorio del hombre con la muerte", de Josep Maria Sert (Arxiu Felip Vall)

De la maqueta-projecte n'hi ha una al traster de l'Arxiu Episcopal (dalt de Palau) i la definitiva, que va estar exposada força anys a la recepció pel turisme o visitants fins poc temps fa, actualment està a la capella de l'Esperit Sant del claustre".

Com es pot veure en el text, queda palesa la decepció d'en Felip per no poder portar a terme aquell projecte. En una altra nota manuscrita afegeix, sobre l'efecte final, el següent: "Aquell aire arquitectònic tant aclofat que ara té, desapareix arbonant cap l'infinit el barroquisme sertià sens destruir-lo".

Felip Vall portant el fèretre de Josep Maria Sert. És el portador del mig (Foto Arxiu Felip Vall)

A més d'aquest projecte, Felip Vall ens ha deixat sobre la catedral de Vic un seguit d'aiguaforts, que s'utilitzaren per fer postals, així com esbossos. Cap als anys quaranta, en Felip va aprendre les tècniques de gravat i aiguafort del mestre francès Édouard Chimot i treballà per a l'editorial Montaner i Simón fent colofons i aiguaforts destinats a edicions. Es féu construir un tòrcul a can Mià (el taller metal·lúrgic dels germans Roquet, origen de l'empresa Pedro Roquet de Tona), tòrcul que encara es conserva. En base a les pintures de Sert de la primera decoració de la catedral, i també de la de 1945, es conserven uns aiguaforts d'en Felip, com el que publiquem aquí.

Acompanyen aquest article imatges d'alguns dels esbossos del projecte definitiu del sostre de la catedral. Cada volta tenia un número assignat.

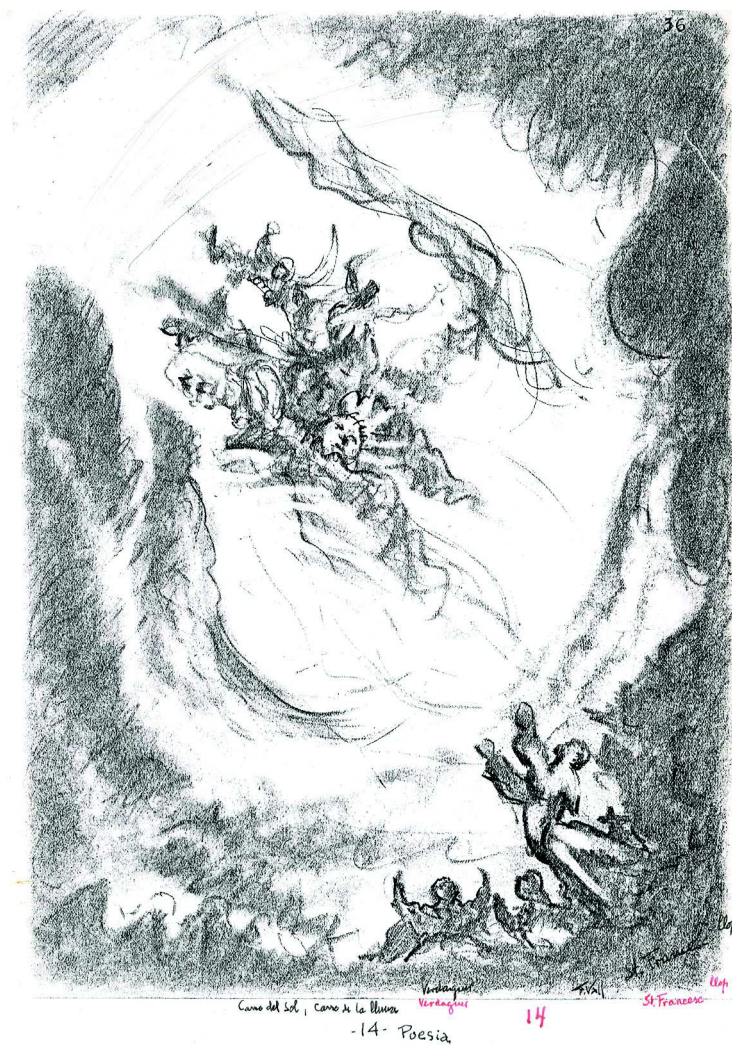
A en Felip li hagués agradat molt poder fer una fundació amb tots els documents, dibuixos, escrits, etc, que anà fent i recollint al llarg de la seva dilatada vida. D'aquest projecte de la catedral i de tants altres que en canvi sí va poder tirar endavant.

Notes

1. Es pot veure una entrada sobre el cine Diagonal al blog sobre Felip Vall: www.felipvall.blogspot.com.es

Esbós de Felip Vall per a la volta número 12 (Ciència) de la catedral (Arxiu Felip Vall)

Esbossos de Felip Vall per a les voltes número 11 (Ascética) i 14 (Poesia) de la catedral (Arxiu Felip Vall)